

Eksternt panel, ansatte, studenter,
Det humanistiske fakultet,
interessert offentlighet

Dato: 14.03.2023

Periodisk egevaluering av masterprogrammet i filosofi

Det foreliggende er den periodiske egevalueringen av masterprogrammet i filosofi ved UiO for perioden høsten 2016–høsten 2022. Formålet med evalueringen er å vurdere kvalitet og muligheter for videreutviklingen av programmet gjennom elementer som læringsutbytte, faglig innhold, undervisnings- og vurderingsformer, arbeidslivsrelevans, internasjonalisering og studentens gjennomføring. Det eksterne panelet vurderer programmets egevaluering opp mot studienettsidene og øvrig oversendt dokumentasjon.

Masterprogrammet i filosofi ble sist periodisk evaluert i 2014.

I forkant av egevalueringen har vi gjennomført en spørreundersøkelse av aktive studenter på programmet samt studenter som gjennomførte studiet og oppnådde mastergraden i filosofi i perioden 2017–2022. Spørreundersøkelsene ble gjennomført mellom januar og februar 2023 per epost.

Spørreundersøkelsen ble sendt på epost til totalt 74 aktive studenter. 22 stykker besvarte undersøkelsen, hvilket gir en svarprosent på ca. 29,7.

Undersøkelsen til uteksaminerte kandidater ble sendt på epost til totalt 114 stykker. Kun åtte besvarte undersøkelsen, hvilket gir en svarprosent på syv.

Reidar Maliks
Fagleder

Sindre Brennhagen
Studiekonsulent

1. Oppbyggingen av studieprogrammet

Masterprogrammet i filosofi har to studieretninger man kan velge mellom: filosofi og antikkens filosofi. Studieretningene tilbys på både norsk og engelsk. Dette innebærer at det er mulig for studenter å ta hele graden på engelsk, dersom de skulle ønske det. Enkelte emner går på engelsk på forespørsel, mens andre tilbys på engelsk aktuelle semestre. Dette medfører at studenter som velger å følge programmet på norsk, i praksis følger det meste av undervisningen på engelsk.

Masterprogrammet i filosofi består av 120 studiepoeng. For studenter med opptak f.o.m. høsten 2019 består programmet av 10 studiepoeng i et obligatorisk metodeemne (FIL4081 – Filosofisk metode og praksis), 50 studiepoeng med valgbare filosofiemner som tilbys på masternivå ved instituttet, samt en obligatorisk masteroppgave (enten mastergradsessay à 30 studiepoeng i FIL4091 pluss ekstra emner à 30 studiepoeng, eller masteroppgave à 60 studiepoeng i FIL4090). Blant de valgbare emnene har studentene muligheten til å ta opptil 20 studiepoeng i emner utenfor filosofien, dersom disse emnene dekker et filosofisk tema eller er av klar relevans for masteroppgaven.¹

Masterprogrammet i antikk filosofi består av 120 studiepoeng. For studenter med opptak f.o.m. høsten 2019 består programmet av 40 studiepoeng obligatoriske emner, 20 studiepoeng valgbare emner og en obligatorisk masteroppgave (enten mastergradsessay à 30 studiepoeng i FIL4091 pluss ekstra emner à 30 studiepoeng, eller masteroppgave à 60 studiepoeng i FIL4090).²

1.1. Læringsmål

Læringsmålene for masterprogrammet er å oppdrive på programsiden:

<https://www.uio.no/studier/program/filosofi-master/hva-lerer-du/>

1.2. Emnetilbud

På studieretningen for filosofi skal studentene velge enten 50 eller 80 studiepoeng blant valgfrie emner på masternivå, avhengig av hvorvidt de skriver masteroppgave à 60 studiepoeng eller masteressay à 30 studiepoeng.

På studieretningen for antikk filosofi skal studentene velge enten 20 eller 50 studiepoeng blant valgfrie emner på masternivå, avhengig av hvorvidt de skriver masteroppgave à 60 studiepoeng eller 30 studiepoeng.

Emner som går regelmessig ved IFIKK er som følger:

FIL4100 – Metafysikk/bevissthetsfilosofi

¹ Se programsiden: <https://www.uio.no/studier/program/filosofi-master/studieretninger/filosofi/oppbygging/>

² Se programsiden: <https://www.uio.no/studier/program/filosofi-master/studieretninger/antikkens-filosofi/oppbygging/>

FIL4200 – Erkjennelsesteori/vitenskapsfilosofi
FIL4300 – Etikk
FIL4312 – Feministisk filosofi
FIL4330 – Politisk filosofi
FIL4390 – Miljøfilosofi
FIL4400 – Språkfilosofi/logikk
FIL4405 – Filosofisk logikk og matematikkens filosofi
FIL4532 – Nyere filosofihistorie: Kontinental filosofi
FIL4560 – Filosofihistorie frem til 1600
FIL4561 – Antikkens filosofi og dens sentrale begreper
FIL4600 – Filosofihistorie 1600–1800
FIL4700 – Filosofisk estetikk

Siden flere av emnene har innhold som varierer fra år til år, kan det bli anledning til å ta samme emne to ganger. Det er utarbeidet «løse emnekoder» slik at en student som f.eks. har tatt FIL4300 – Etikk tidligere, kan ta emnet på nytt året etter – dersom emneinnhold er vesentlig endret – og få det godskrevet som f.eks. FIL4301.

Det er også mulig, som nevnt ovenfor, å få innpasset emner fra andre fag enn filosofi, dersom de har et filosofisk innhold eller er av klar relevans for studentens masteroppgave. Grensen for hvor mange studiepoeng en kan få innpasset fra andre fag enn filosofi, er på 20 studiepoeng. Enkelte emner fra utenfor filosofien er imidlertid forhåndsgodkjent på bakgrunn av relevant innhold for masterløpet. Eksempler på slike emner inkluderer bl.a. innen feministisk vitenskapsteori (KFL4070), estetikk (KUN4335), gresk på masternivå (GRE4001 og GRE4002), samt latin på masternivå (LAT4001 og LAT4002).

Vurderingsformene blant masteremnene i filosofi er i overveiende grad semesteroppgave («term paper»). Semesteroppgave er vurderingsformen i emnene FIL4200, FIL4300, FIL4330, FIL4560, FIL4561 (semesteroppgave og skriftlig eksamen), FIL4600, FIL4532, FIL4700 og FIL4312. I to emner, henholdsvis FIL4400 og FIL4405, er vurderingsformen en mappeeksamen. I ett emne, FIL4390, er vurderingsformen en hjemmeeksamen over tre dager.

Ressurser på filosofi

Det er rundt 25 filosofer som veileder masteroppgaver på programmet. Bortimot alle grener av filosofien er dekket gjennom veiledernes forskningsområder og interessefelt, i tillegg til at flere av dem arbeider interdisiplinært og følgelig kan veilede over temaer også noe utenfor filosofien.³ Det er generelt stor grad av forskningsaktivitet blant lærerstaben på

³ Se veilederkatalogen her: <https://www.hf.uio.no/ifikk/studier/master/veiledere-filosofi/>

filosofiprogrammet. I løpet av de siste fem årene har fem av disse lærerne fått ERC-grant, og fem fått større NFR-grants. En utfordring ved den høye forskningsaktiviteten er at mange dyktige lærere blir helt eller delvis frikjøpt fra å drive med undervisning, for å jobbe med forskningsprosjekter. Instituttet har imidlertid bestemt at det lærerne ikke skal kunne frikjøpes mer enn 50% fra sine stillinger, med mindre det er tildelt forskningsmidler under betingelse av større grad av frikjøp. Dersom det er mulig å legge en begrensning på 50% skal frikjøpet ellers både gå fra undervisnings- og forskningsdelen av stillingen, slik at det bare blir 25% frikjøp fra undervisningsdelen.

1.3. Vurdering av sammenheng i programmet

Majoriteten av studentene som besvarte spørreundersøkelsen januar–februar 2023 føler mest tilhørighet til faget filosofi, og det er især emnetilbudet, undervisningen og muligheten for faglig fordypning som trekkes frem som viktige trivselsfaktorer. De aller fleste svarer også at studiet har svart til deres forventninger: 27,3% på «tja, både og»; 45,5% på «ja, til dels»; og 18,2% på «ja, i stor grad».

På spørsmålet om hva studentene er skuffet over, hvis de syns studieløpet ikke har levd opp til forventningene, er mangel på variasjon i emnetilbud og pensumlitteratur er gjenganger. Flere savner også forutsigbarhet i studieløpet og en større grad av samhörighet eller «klassefølelse». Mangelen på kvinnelige filosofer og andre minoriteter på pensum nevnes flere ganger. Det samme gjør mangelen på kontinentalfilosofi (tysk og fransk filosofi, kritisk teori, fenomenologi, marxisme), dybdeemner og enkeltfilosofer, samt filosofisk praksis.

I rangeringen av læringsutbytte synes det å være størst oppslutning om evnen til kritisk refleksjon, selvstendig tenkning og skriftlig kommunikasjon. Metodekunnskap, samarbeidsevne, muntlig kommunikasjon og studieteknikk havner midt på treet.

På spørsmål om hvilken undervisningsform som gir størst læringsutbytte for den enkelte student, er svarene som følger: 0% på «kollokviégrupper med andre studenter»; 22,7% på «forelesninger»; 36,4% på «egenstudier»; og 40,9% på «seminar- og gruppeundervisning». Den store majoriteten er tilfreds med at undervisningen foregår fysisk igjen, post korona. Kun én skulle ønske at undervisningen var digital istedenfor fysisk. Av fritekstsvaret synes også de fleste å foretrekke fysisk undervisning kontra digital, selv om 50% av respondentene oppgir på spørsmålet «Hva synes du om det digitale undervisningstilbudet?» at de ikke har en spesiell formening. Det er stor oppslutning om semesteroppgave som den foretrukne vurderingsformen (81,8%, dvs. 18 av totalt 22 stk.).

Tilbakemeldingene på FIL4081, metodekurset, indikerer at studentene ønsker mer forberedelse for skriving av MA-oppgave i form av individuell veiledning for valg av tema, og mer metode som forbereder for skriving av en oppgave. Forbedringer har vært diskutert i faggruppen.

2. Opptak og gjennomføring

2.1. Søkertall og opptak⁴

Opptakstall siste fem år på HFM2-FIL Filosofi, studiestart HØST

Studieprog..	Årstall	Termin	Studieplass..	Søkere	Kvalifisert	1.prioritet	Fått tilbud (NOM)	Min. Poenggrense	Svart ja	Møtt	andel møtt av tilbud
HFM2-FIL Filosofi	2016	HØST		114	44	72	41		32	31	76%
	2017	HØST		134	54	81	48		32	29	60%
	2018	HØST		143	64	97	52		36	31	60%
	2019	HØST		145	61	93	51		35	30	59%
	2020	HØST		162	76	105	55		37	34	62%
	2021	HØST		148	68	107	59		35	32	54%
	2022	HØST		143	68	109	61		39	38	62%

Bildet ovenfor viser henholdsvis: i) antall søkere; ii) kvalifiserte søkere; iii) søkere med filosofistudiet som førsteprioritet; iv) hvor mange som mottok tilbud om studieplass; v) hvor mange som takket ja; vi) hvor mange som møtte til studiet; vii) hvor stor andel som møtte av søkerne som fikk tilbud om studieplass.

Det er imidlertid verdt å merke at man kan velge mellom flere alternativer når man søker seg inn på masterprogrammet i filosofi.

Kodene er henholdsvis:

- HFM2-FIL HF Ancient Philosophy: For studenter som søker seg inn på studieretningen for antikkens filosofi og tar studiet på engelsk.
- HFM2-FIL HF Antikkens filosofi: For studenter som søker seg inn på studieretningen for antikkens filosofi og tar studiet på norsk.
- HFM2-FIL HF Filosofi: For studenter som søker seg inn på den generelle studieretningen for filosofi og tar studiet på norsk.
- HFM2-FIL HF Philosophy: For studenter som søker seg inn på den generelle studieretningen for filosofi og tar studiet på engelsk.
- HFM2-FIL SFM Ancient Philosophy: For søkere utenfor EU som søker seg inn på studieretningen for antikkens filosofi og tar studiet på engelsk.
- HFM2-FIL SFM Philosophy: For søkere utenfor EU som søker seg inn på den generelle studieretningen for filosofi og tar studiet på engelsk.

⁴ Disse tallene er hentet fra statistikkverktøyet Tableau, det anbefalte programmet å bruke ved UiO for disse formål.

Bildet nedenfor viser antall søkere etc. fordelt på ovennevnte alternativer siden høsten 2016:

Studieretning/søknadsalternativ	Opptaksår	Termin	Studieplasser	Søkere	1.prioritet	Kvalifiserte 1.pri	1. pri søker per studieplass	Svart ja	Møtt
HFM2-FIL HF Ancient Philosophy	2016	HØST		7	0	0,00		0	0
	2017	HØST		11	2	0,00		0	0
	2018	HØST		7	4	2,00		2	2
	2019	HØST		14	4	2,00		1	1
	2020	HØST		11	5	1,00		1	1
	2021	HØST		8	1	1,00		0	0
HFM2-FIL HF Antikkens filosofi	2016	HØST		4	0	0,00		0	0
	2017	HØST		6	0	0,00		0	0
	2018	HØST		18	3	2,00		2	2
	2019	HØST		17	2	1,00		1	1
	2020	HØST		21	2	2,00		2	2
	2021	HØST		11	2	2,00		1	1
HFM2-FIL HF Filosofi	2016	HØST		49	33	25,00		21	21
	2017	HØST		65	41	32,00		23	20
	2018	HØST		61	46	40,00		26	23
	2019	HØST		73	46	37,00		27	23
	2020	HØST		80	55	44,00		23	22
	2021	HØST		69	44	36,00		21	19
HFM2-FIL HF Philosophy	2016	HØST		41	19	11,00		9	8
	2017	HØST		43	17	9,00		7	7
	2018	HØST		52	22	8,00		3	2
	2019	HØST		34	19	6,00		3	3
	2020	HØST		48	17	9,00		7	6
	2021	HØST		50	25	12,00		10	10
HFM2-FIL SFM Ancient Philosophy	2016	HØST		5	1	0,00		0	0
	2017	HØST		14	5	1,00		0	0
	2018	HØST		9	3	0,00		0	0
	2019	HØST		17	6	1,00		1	1
	2020	HØST		13	6	2,00		2	1
	2021	HØST		17	11	2,00		1	0
HFM2-FIL SFM Philosophy	2016	HØST		11	3	1,00		0	0
	2017	HØST		34	19	3,00		2	2
	2018	HØST		31	16	1,00		2	2
	2019	HØST		31	19	5,00		3	2
	2020	HØST		25	16	2,00		2	1
	2021	HØST		32	20	5,00		2	2
HFM2-FIL SFM Philosophy	2016	HØST		37	24	4,00		2	2
	2017	HØST		36	30	6,00		2	2
	2018	HØST		31	19	5,00		3	2
	2019	HØST		25	16	2,00		2	1
	2020	HØST		32	20	5,00		2	2
	2021	HØST		37	24	4,00		2	2
2022	HØST		36	30	6,00		2	2	

2.2. Gjennomstrømming og frafall

Tabell gjennomstrømningstall

Startår	Studieprog..	Grand T..	Semesternummer													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2016 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	28	28	24	24	21	9	6	3	2			1	1	
		Andel_aktive	100,00%	100,00%	85,71%	85,71%	75,00%	32,14%	21,43%	10,71%	7,14%				3,57%	3,57%
		Andel_kvalifikasjoner	71,43%	0,00%	0,00%	0,00%	46,43%	53,57%	64,29%	67,86%	71,43%				71,43%	71,43%
		Andel_frafall	-3,57%	0,00%	14,29%	14,29%	25,00%	21,43%	25,00%	21,43%	25,00%				25,00%	25,00%
		Frafall	-1	0	4	4	7	6	7	6	7				7	7
2017 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	23	22	22	22	19	11	7	3	4	1	1	1	1	
		Andel_aktive	100,00%	95,65%	95,65%	95,65%	82,61%	47,83%	30,43%	13,04%	17,39%	4,35%	4,35%	4,35%	4,35%	
		Andel_kvalifikasjoner	78,26%	0,00%	0,00%	0,00%	39,13%	52,17%	65,22%	65,22%	73,91%	73,91%	78,26%	78,26%	78,26%	
		Andel_frafall	0,00%	4,35%	4,35%	4,35%	17,39%	13,04%	17,39%	21,74%	17,39%	21,74%	21,74%	17,39%	17,39%	
		Frafall	0	1	1	1	4	3	4	5	4	5	5	4	4	
2018 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	26	25	24	24	23	15	11	4	3	3	3			
		Andel_aktive	100,00%	96,15%	92,31%	92,31%	88,46%	57,69%	42,31%	15,38%	11,54%	11,54%	11,54%			
		Andel_kvalifikasjoner	69,23%	0,00%	0,00%	3,85%	34,62%	46,15%	65,38%	69,23%	69,23%	69,23%	69,23%			
		Andel_frafall	0,00%	3,85%	7,69%	7,69%	7,69%	7,69%	11,54%	19,23%	19,23%	19,23%	19,23%			
		Frafall	0	1	2	2	2	2	3	5	5	5	5			
2019 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	26	25	24	22	20	9	4	2	2					
		Andel_aktive	100,00%	96,15%	92,31%	84,62%	76,92%	34,62%	15,38%	7,69%	7,69%					
		Andel_kvalifikasjoner	57,69%	0,00%	0,00%	3,85%	38,46%	53,85%	57,69%	57,69%	57,69%					
		Andel_frafall	0,00%	3,85%	7,69%	15,38%	19,23%	26,92%	30,77%	34,62%	34,62%					
		Frafall	0	1	2	4	5	7	8	9	9					
2020 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	30	30	28	27	25	14	5							
		Andel_aktive	100,00%	100,00%	93,33%	90,00%	83,33%	46,67%	16,67%							
		Andel_kvalifikasjoner	56,67%	0,00%	0,00%	0,00%	36,67%	56,67%	56,67%							
		Andel_frafall	0,00%	0,00%	6,67%	10,00%	16,67%	16,67%	26,67%							
		Frafall	0	0	2	3	5	5	8							
2021 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	24	24	21	18	18									
		Andel_aktive	100,00%	100,00%	87,50%	75,00%	75,00%									
		Andel_kvalifikasjoner	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%									
		Andel_frafall	0,00%	0,00%	12,50%	25,00%	25,00%									
		Frafall	0	0	3	6	6									
2022 HØST	HFM2-FIL Filosofi	Aktive	33	33	28											
		Andel_aktive	100,00%	100,00%	84,85%											
		Andel_kvalifikasjoner	0,00%	0,00%	0,00%											
		Andel_frafall	0,00%	0,00%	15,15%											
		Frafall	0	0	5											

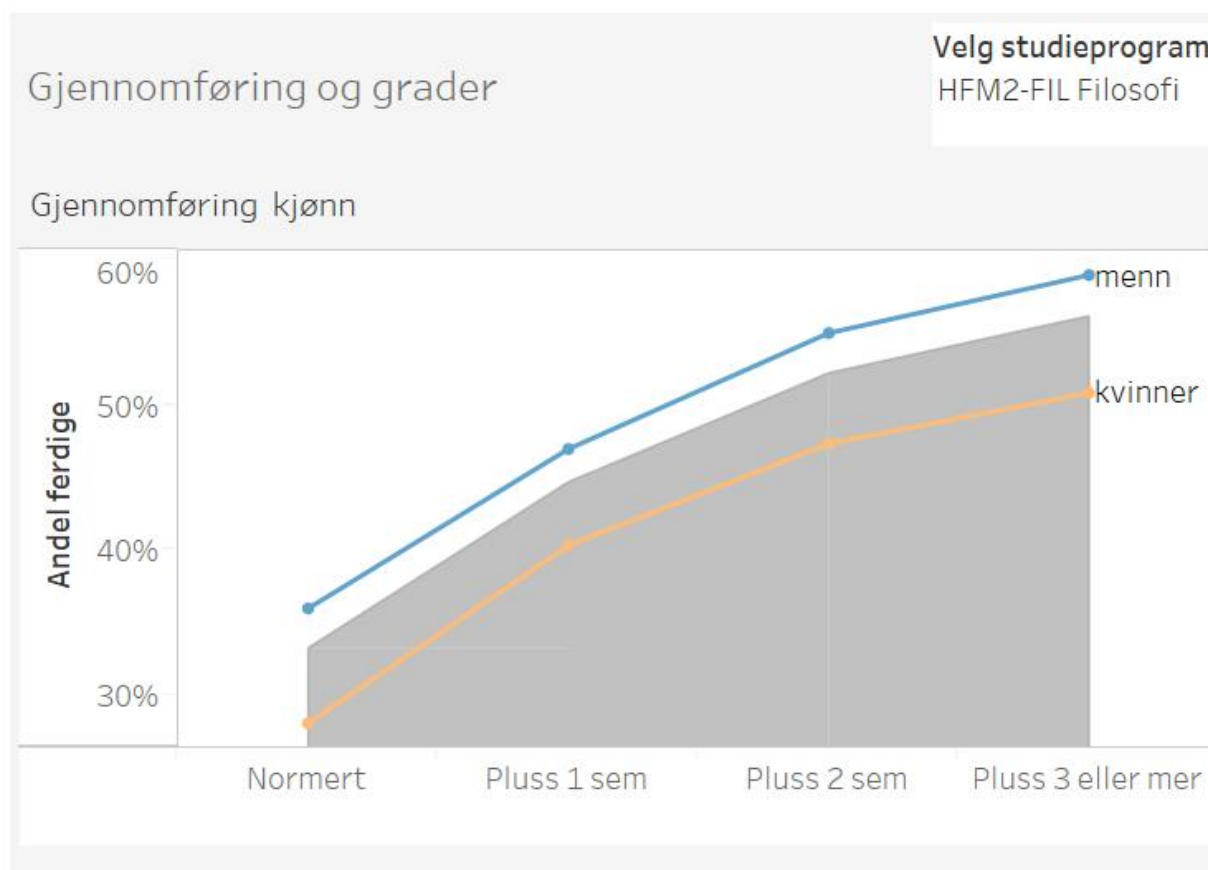
Bildet ovenfor viser andel aktive studenter, kvalifikasjoner og frafall for kull f.o.m. høsten 2016 frem til det nyeste kullet som begynte på studieprogrammet høsten 2022.

I tabellen nedenfor er det viktigste tallene. Kullene H21 og H22 er ikke tatt med i tabellen.

Kull	H2016	H2017	H2018	H2019	H2020
Fullført normert tid	46,43%	39,13%	34,62%	38,46%	36,67%
Fullført totalt	71,43%	78,26%	69,23%	57,69%	56,67%
Frafall i løpet av normert tid	25%	17,39%	7,69%	19,23%	16,67%
Frafall totalt (per 28.03.2023)	25%	17,39%	19,23%	34,62%	26,67%

Gjennomføring fordelt på kjønn

Bildet nedenfor viser andel studenter, med oppstart på programmet i perioden 2016–2022, som fullførte til enten normert tid, med ett ekstra semester, med to ekstra semestre og med tre eller flere ekstra semestre. Den blå linjen representerer mannlige studenter, mens den oransje linjen representerer kvinner.

36% av mennene fullførte på normert tid (totalt 36 oppnådde grader), 47% hadde fullført innen femte semester (totalt 47 oppnådde grader), 55% hadde fullført innen sjette semester (totalt 55 oppnådde grader), mens 59% hadde fullført innen syvende semester eller over (totalt 59 oppnådde grader).

28% av kvinnene fullførte på normert tid (totalt 16 oppnådde grader), 40% hadde fullført innen femte semester (totalt 23 oppnådde grader), 47% hadde fullført innen sjette semester (totalt 27 oppnådde grader), mens 51% hadde fullført innen syvende semester eller over (totalt 29 oppnådde grader).

Diskrepansen på fullføring blir derved som følger:

	Totalt antall kandidater	Kvinner	Menn	Prosentvis fordeling
Fullført på normert tid	52	16	36	30% kvinner, 70% menn
Fullført innen femte semester	70	23	47	32,85% kvinner, 67,15%
Fullført innen sjette semester	82	27	55	33% kvinner, 67% menn
Fullført innen syvende eller mer	88	29	59	33% kvinner, 67% menn

2.3. Gjennomføring på obligatoriske emner

Masterprogrammet i filosofi, med studieretningene filosofi og antikk filosofi, har ett felles obligatorisk emne.⁵ I perioden 2016–2018 het dette obligatoriske emnet FIL4080 – Oppgaveseminar i filosofi.

Etter en omstrukturering av første semester på masterprogrammet, ble det obligatoriske emnet omdøpt til FIL4081 – Filosofisk metode og praksis. FIL4081 har vært det gjeldende obligatoriske emnet på masterprogrammet f.o.m. høsten 2019.

Gjennomstrømmingstallene for perioden 2016–2022 er som følger:

Semester	Antall studenter	Antall bestått	Antall ikke-bestått	Antall ikke-møtt
H2016	30	21	9	0
H2017	29	22	6	1
H2018	23	19	4	0
H2019	29	28	0	1
H2020	35	34	0	1
H2021	23	22	0	1
H2022	31	29	1	1

⁵ På studieretningen for antikkens filosofi er også FIL4561 – Antikkens filosofi og dens sentrale begreper obligatorisk, men siden studieretningen er besluttet nedlagt av faggruppen, inkluderes ikke gjennomstrømmingstallene her.

Karakterfordeling 2016–2022

Tabellen nedenfor viser karakterfordelingen i samtlige emner tatt av studenter på masterprogrammet i filosofi i perioden 2016–2022.

	A	B	C	D	E	F
2016	34%	32%	26%	7%	1%	0
2017	33%	34%	26%	6%	1%	0
2018	36%	26%	26%	9%	2%	0–1%
2019	36%	37%	20%	6%	1%	0
2020	37%	35%	21%	5%	1%	0–1%
2021	30%	36%	25%	8%	1%	0
2022	36%	33%	23%	7%	1%	0

Snittkarakteren for samme periode,⁶ som er basert på samtlige emner studenter på programmet har tatt, er som følger:

2016	3,90
2017	3,92
2018	3,87
2019	3,99
2020	4,01
2021	3,86
2022	3,96

Dette viser at studentenes prestasjoner er jevnt over sterke og stabile. Snittkarakteren har holdt seg tett oppunder karakteren B gjennom de seks siste årene.

3. Internasjonalisering

I perioden 2016–2022 har totalt 18 studenter reist på utveksling. Nedenfor følger en liste over hvor studentene dro og hvor mange som dro til de respektive universitetene.

Universitet	Antall utvekslingsstudenter fra masterprogrammet i filosofi
University of St. Andrews	3

⁶ Snittkarakter er beregnet ved å sette A = 5, B = 4, C = 3, D = 2, E = 1, F = 0.

University of Birmingham	2
University of North Carolina at Chapel Hill	2
École normale supérieure	1
Humboldt-Universität zu Berlin	1
Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main	1
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	1
Sorbonne Université	1
The University of Western Ontario	1
University of California, Berkeley	1
University of Sussex	1
University of Texas at Austin	1
University of Toronto	1
Univerzita v Hradci Králové	1

4. Praksis og arbeidslivsrelevans

Gjennom kandidatundersøkelsen fremkommer det at fem av åtte respondenter (62,5%) gikk ut i arbeid etter endt masterstudium. Én person påbegynte et nytt studium på BA- eller MA-nivå, mens én annen påbegynte en doktorgrad innen filosofi. Den siste respondente svarte ingen av delene.

Til tross for at kandidatundersøkelsen ikke fikk stor oppslutning, og derved gir et tynt grunnlag for å trekke konklusjoner angående studiets arbeidslivsrelevans, kan det like fullt være verdt å fremheve at skriveevner, analytisk, selvstendig og kritisk tenkning nevnes som ferdigheter kandidatene har hatt nytte av i arbeidslivet etter endt studium.

Hva gjelder studiets arbeidslivsrelevans for øvrig, mener programrådet for filosofi at det er viktig å styrke studentenes bevissthet om egne ferdigheter. Masterstudentenes mulighet til å være gruppelærere på bachelornivå, primært på større innføringsemner, gir ferdigheter som vil være nyttige for kandidater som skal jobbe med undervisning i skole eller høyere utdanning senere, og denne relevansen bør synliggjøres for studentene som deltar i slike opplegg.

Et mer konkret samarbeid med Karrieresenteret ved UiO er et mulig tiltak for å sikre at studentene gjøres mer bevisst på hvilke yrkesmuligheter som finnes etter endt mastergradsstudium. Arbeidslivsseminarer hvor man inviterer alumni som arbeider i ulike sektorer er et øvrig tiltak.

5. Læringsmiljø og faglig-sosiale forhold

Den seneste tiden har debatten om representasjonen av kvinner på pensum og blant lærerstaben blusset opp igjen.⁷ Fagutvalget, som primært består av studenter på bachelorprogrammet, så vel som studenter på masternivå har overfor programrådet luftet bekymringer over den lave andelen kvinner på pensum og blant undervisere. Tiltak for å sikre en jevn kjønnsbalanse har blitt etterspurt, og studentinitiativer som Gender Expansive Philosophy (GEP) har fremsatt en rekke krav til faggruppen ved instituttet.⁸ I etterkant av at GEP fremsatte disse kravene, som bl.a. inneholdt et krav om en formell unnskyldning til historisk marginaliserte minoriteter i filosofien, har debatten fortsatt i en rekke øvrige offentlige fora og mediekkanaler utenfor instituttet, inklusive *Universitas*, *Aftenposten* og *Morgenbladet*.

I studentevalueringen for masterstudenter vinteren 2023 var spørsmål om inkludering og kjønnsbalanse tema for flere spørsmål.

På spørsmål om hvordan studentene opplever miljøet på faget, svarer én person «svært dårlig», fire personer «ganske dårlig», ni personer «hverken godt eller dårlig», seks personer «ganske godt» og én person «svært godt».

Gjengangeren i fritekstsvaret hvor de bes utdype er at det ikke kan sies å være noe miljø på faget som sådan. Flere oppgir at det finnes få – om noen – muligheter til å bli bedre kjent.

En respondent spør retorisk: «Er det noe miljø? På master er vi spredt over alle hauger. Noen gutter henger kanskje sammen, men det er helt guttastemming og uinteressant å ta del i.»⁹ En annen henviser til en av de seneste *Universitas*-artiklene om miljøet på filosofi. Vedkommende følger oss opp med: «Plus som non-binær person er man enda mere usynlig enn kvinnene. Før vi overhodet kan diskutere andre kjønns-perspektiver må man først rydde i feminismen

⁷ Se f.eks. *Universitas*-artikkelen «Hvor er det annet kjønn i filosofiundervisningen?», publisert 23.11.2022: <https://www.universitas.no/akademia-filosofihistorie-filosofiundervisning/hvor-er-det-annet-kjonn-i-filosofiundervisningen/360881>

En filosofistudent ved IFIKK fulgte også opp saken med meningsinnlegget «Kvinner hører hjemme på pensum», publisert i *Universitas* 24.02.2023: <https://www.universitas.no/filosofi-filosofipensum-historie/kvinner-horer-hjemme-pa-filosofipensumet/363369>

Et intervju med en av initiativtakerne ble deretter publisert i *Morgenbladet* 21.03.2023:

<https://www.morgenbladet.no/aktuelt/2023/03/21/filosofistudenter-krever-at-uio-beklager-undertrykking-av-kvinner-og-kjonnminoriteter/>

⁸ Listen ble hengt opp i korridorene på instituttet i mars 2023. Enn så lenge finnes ingen annen kontaktinformasjon på nett ut over en side på SiOs liste over studentforeninger (<https://www.sio.no/en/associations/find-your-association?i=1&s=8938>) samt en lukket Facebookgruppe (<https://www.facebook.com/groups/8211664668874779>)

⁹ Alle sitater er gjengitt ordrett.

innenfor pensum og fakultetet. Til da kan jeg selvfølgelig komme med innspill men det føles irriterende når man er to steg videre enn resten.»

Det sosiale miljøet mellom masterstudenter blir også beskrevet som «dårlig» i et svar. I et annet svar heter det at «studenter og noen lærere sier sårende ting om andre personlig».

På spørsmålet om hvorvidt de trives på studiet, svarte studentene som følger:

- Nei, ikke i det hele tatt: 4,5% (én person)
- Nei: 4,5% (én person)
- Hverken eller: 22,7% (fem personer)
- Ja: 36,4% (åtte personer)
- Ja, svært mye: 31,8% (syv personer)

6. Samlet vurdering av programmet

6.1. Styrker ved programmet

Studieprogrammets styrke ligger i en stab av svært dyktige filosofer som tilbyr emner som dekker både de grunnleggende områdene i filosofien og som gir innblikk i mer spesialiserte temaer innen forskningen.

6.2. Svakheter ved programmet

Det er et klart behov for å bedre miljøet på MA-programmet. Det er minst to måter dette kan gjøres på. For det første kan det skapes mer samhold blant studentene i hvert kull gjennom at de følges opp bedre gjennom løpet og med fler faglig-sosiale aktiviteter. Dette kan bedres ved introduksjon av en kullansvarlig (se nedenfor). For det andre kan studentene knyttes nærmere miljøene i faggruppene, noe som bedres ved etableringen av en ny enhetlig MA, beskrevet nedenfor.

Det er en svakhet at programmet ikke makter å knytte studentenes valg av emner nærmere til de faglige styrkene vi har på instituttet. Det er også noe manglende oppfølging av studenter og veiledere i den viktige perioden i andre semester når prosjektbeskrivelsen skal lages. Etableringen av en ny MA kan bidra til å styrke en slik tilknytning.

Det er tidvis vanskelig å finne undervisningsressurser innen emner hvor fagpersoner har forskningsfri, en utfordring som har økt med det store antallet større prosjekter.

6.3. Begrunnelse for videreføring av programmet

Det ble våren 2023 besluttet å innføre en kullansvarlig for MA-programmet. Ansvaret skal samle en rekke eksisterende oppgaver: undervisning av FIL4081, oppgaveseminaret i 2. semester, og

fremleggingsseminaret i 3. semester. I tillegg skal det være den som er MA-ansvarlig være en del av velkomstuken, og organisere faglige og sosiale begivenheter.

Faggruppen har besluttet å gå bort fra en separat MA i antikk filosofi og opprette en enhetlig MA under betingelse av at de to studieretningene opprettholdes i påvente av et nytt opplegg. Den nye modellen bør inkludere en form for studiepakker knyttet opp mot etablerte forskergrupper. Bakgrunnen er lave søknadstall til studieretning antikk filosofi, administrative kostnader, og ønske om større fleksibilitet i undervisningsplanleggingen. Det er også et ønske om å knytte studentene nærmere forskningen som foregår på instituttet. Fagleder vil legge fram et nytt opplegg i programrådsmøte og faggruppemøter våren 2023. Den nye modellen vil ikke inkludere krav om emnedistribusjon, men den vil etablere tilbud knyttet til forskermiljøene som er ved instituttet. Ved inneværende tidspunkt har vi for eksempel forskningsgruppene Gruppen for antikk filosofi, Senter for filosofi og vitenskap (CPS), Oslo Mind Group og Forschernettverket praktisk filosofi.